

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 431/2022-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **WM Consulting & Communication, s. r. o.**, Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO 34 127 798, zastúpeného Roman Kvasnica a partneri s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Revúca č. k. 9Er/35/2012-112 zo 17. júna 2022 takto

rozhodol:

1. Uznesením Okresného súdu Revúca č. k. 9Er/35/2012-112 zo 17. júna 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Okresného súdu Revúca č. k. 9Er/35/2012-112 zo 17. júna 2022 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Revúca **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **493,10 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením okresného súdu v exekučnom konaní, ktoré navrhuje zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, že mu bude priznané finančné zadost'učinenie 1 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ sa domáha vymoženia 1 530,90 eur s príslušenstvom, ktoré mu boli priznané platobným rozkazom. Exekúcia začala upovedomením o začatí exekúcie z 21. júna 2012 a prebieha

proti piatim povinným. Keďže exekútor sťažovateľa neupovedomil o zastavení exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o starých exekúciách“), okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením určil, že došlo k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že v exekúcii uplynula doba piatich rokov podľa § 3 ods. 1 zákona o starých exekúciách, nedošlo k vymoženiu celej pohľadávky a zároveň neboli zistené dôvody predĺženia doby podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona o starých exekúciách.

III.

3. Sťažovateľ tvrdí a výpismi z účtov preukazuje, že v exekúcii dochádza k pravidelným výťažkom, keď najmenej od januára 2021 až do júna 2022 mu exekútorom bolo zaslaných ďaleko viac ako § 2 ods. 2 písm. f) zákona o starých exekúciách vyžadovaných 15 eur. Preto nie je dôvod na zastavenie exekúcie a preto namietaným uznesením došlo k odňatiu základného práva domáhať sa svojho práva zákonným spôsobom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

4. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že nie je dôvodná, keďže podľa § 1 ods. 1 zákona o starých exekúciách ide o starú exekúciu, ku ktorej zastaveniu došlo zo zákona, pričom nie je dôvod použiť § 2 ods. 2 písm. f) zákona o starých exekúciách, a to vzhľadom na to, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdnemu exekútorovi doručené 6. marca 2012 a už ku dňu účinnosti zákona o starých exekúciách uplynula rozhodná doba piatich rokov, ku ktorej predĺženiu nemohlo dôjsť, a to z toho dôvodu, že sťažovateľ nepreukázal, že by v období posledných 18 mesiacov plynutia rozhodnej doby, teda v období od 1. júna 2018 do 31. decembra 2019, boli v jeho prospech vymožené akékoľvek čiastky. To, že sťažovateľovi boli poskytnuté výťažky v období od januára 2021 do júna 2022, nemá vplyv na to, že malo dôjsť k zastaveniu exekúcie.

5. Na vyjadrenie okresného súdu sťažovateľ tvrdil a výpismi z účtu preukazoval, že exekútor mu 30. apríla 2019 zaslal vymožených 1 633 eur a následne mu pravidelne každý mesiac od júla 2019 do decembra 2020 zasielal vymožených približne 40 eur mesačne.

6. Žiaden z povinných v exekučnom konaní, ktorí majú postavenie zúčastnených osôb v konaní o ústavnej sťažnosti, sa k ústavnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

7. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je arbitrárny alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené

dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

8. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva skutkové východisko, že v období od 1. júna 2018 do 31. decembra 2019 neboli v prospech sťažovateľa vymožené v exekúcii akékoľvek čiastky. Z vyjadrenia okresného súdu ďalej k tomu vyplýva, že sťažovateľ nepreukázal, že v období od 1. júna 2018 do 31. decembra 2019 by boli v jeho prospech vymožené v exekúcii akékoľvek čiastky. Argumentácia okresného súdu má dve roviny, jednu v namietanom uznesení a druhú vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Zatiaľ čo prvá v namietanom uznesení vychádza z kategorického konštatovania o nevymožení akejkoľvek čiastky, druhá vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti je podmienená nesplnením bez jasného zákonného ustanovenia dotvorenej povinnosti sťažovateľa preukázať vymoženie čiastok v rozhodnom období. Otázkou však je, či sťažovateľ bol povinný a či vôbec mal možnosť preukázať, že v exekučnom konaní vedenom na základe poverenia okresného súdu neboli splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa zákona o starých exekúciách.

9. Účelom zákona o starých exekúciách bolo zastaviť dlhú dobu neúspešne vedené exekúcie. Nielen sťažovateľ, ale aj samotný okresný súd bol adresátom tohto osobitného zákona, ktorý mimo systém dovtedy platného exekučného práva umožnil zastavenie exekúcií začatých pred 1. aprílom 2017, ak v nich uplynula rozhodná doba [§ 1 ods. 2 a § 2 ods. 1 písm. a) zákona o starých exekúciách] a nejde o exekúciu podľa § 2 ods. 2 zákona o starých exekúciách, teda aj o exekúciu, v ktorej by v posledných 18 mesiacoch pred dňom, keď sa má stará exekúcia zo zákona zastaviť, bol dosiahnutý výťažok spolu aspoň 15 eur [§ 2 ods. 2 písm. f) zákona o starých exekúciách]. Exekúcia začala ešte v roku 2012, a preto nepochybne ide o starú exekúciu podľa § 1 ods. 2 a § 2 ods. 1 písm. a) zákona o starých exekúciách.

10. Zatiaľ čo sťažovateľ tvrdí a preukazuje, že bol v posledných 18 mesiacoch pred dňom zastavenia exekúcie dosiahnutý výťažok viac ako 15 eur, okresný súd v namietanom rozhodnutí tvrdí, že k takémuto výťažku nedošlo. Následne vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že sťažovateľ dosiahnutie takéhoto výťažku nepreukázal. Problémom je, že k tomuto konfrontačnému procesu dokazovania či pokusom o rozdelenie dôkazného bremena dochádza až v konaní o ústavnej sťažnosti a nedošlo k nemu skôr už počas konania, ktoré skončilo zastavením ústavnou sťažnosťou namietaným rozhodnutím. Okresný súd nielenže vôbec nezisťoval, či zastavenie starej exekúcie nie je vylúčené v dôsledku naplnenia skutočností podľa § 2 ods. 2 písm. f) zákona o starých exekúciách, ale ani sťažovateľovi nijak nedal možnosť túto okolnosť preukázať. To viedlo k zastaveniu exekúcie, hoci na to zjavne nebol daný dôvod, a to v dôsledku vymoženia viac ako 15 eur v období od 1. júna 2018 do 31. decembra 2019. Sťažovateľ konfrontovaný uznesením okresného súdu, proti ktorému nie je prípustný žiadny opravný prostriedok, až v konaní o ústavnej sťažnosti mal možnosť produkovať dôkazy o vymožení peňazí v exekúcii.

11. Tento stav je následkom toho, že okresný súd procesné skutočnosti rozhodné pre rozhodnutie o ďalšom pokračovaní exekúcie vôbec nezisťoval, hoci tak urobiť mohol, či už dožiadaním ním povereného exekútora alebo výzvou sťažovateľa. To platí osobitne z toho dôvodu, že proti jeho rozhodnutiu, ktoré má byť následkom nesplnenia povinnosti exekútora vyhotoviť

upovedomenie o zastavení starej exekúcie podľa § 5 ods. 1 zákona o starých exekúciách, nie je prípustný žiadny opravný prostriedok. Okresný súd tak urobil zrejme v schematickom presvedčení o tom, že vo väčšine obdobných exekúcií je daný dôvod na ich zastavenie. Tak sa však vystavil riziku zjavného skutkového omylu, ku ktorému aj v konečnom dôsledku došlo, keď bola nedôvodne zastavená stará exekúcia, v ktorej v posledných 18 mesiacoch pred dňom jej zastavenia bol dosiahnutý výťažok viac ako 15 eur. Rozhodnutie okresného súdu je pre jeho schematický, no vzhľadom na množstvo obdobných prípadov pochopiteľný postup, poznačené zjavným omylom o skutočnostiach rozhodných pre použitie noriem exekučného – procesného práva. Zisťovanie týchto okolností, ktoré vyplývajú z podstaty exekúcie, však ide na ťarchu súdu a nemôže byť prenesené len na ťarchu dôkazného bremena oprávneného, možnosťou zastavenia exekúcie nekonfrontovaného sťažovateľa. Preto namietaným uznesením došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čo má za následok vyslovenie tohto porušenia a s tým spojené zrušenie namietaného uznesenia podľa čl. 127 ods. 2 ústavy.

12. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť, a to napríklad zrušením protiústavného rozhodnutia či opatrenia, prípadne uvedením do pôvodného stavu (I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08). Zrušenie ústavnou sťažnosťou namietaného uznesenia je dostatočnou nápravou, a preto nie je dôvod na to, aby bolo vyhovené návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia.

V.

13. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady 493,10 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľ má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 193,83 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 11,63 eur) predstavuje 410,92 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 82,18 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu